

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

ДОМ НАРОДА
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Број: 03/2-50-1-8-11-5/16
Сарајево, 11.01.2017.

КОЛЕГИЈУМУ ДОМА НАРОДА
КОЛЕГИЈУМУ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
САРАЈЕВО

PRIMLJENO: 11-01-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-50-14-108/17			

Предмет: Достављање Извјештаја о раду за 2016.г и Оријентационог плана рада за 2017.г

Поштовани,

Зajедничка комисија за надзор над радом ОБА БиХ је на 11. сједници одржаној 11.01.2017.године разматрала и усвојила Извјештај о раду за претходну и Оријентациони план рада за текућу годину.

У складу с чланом 56. Пословника Представничког дома и чланом 46. Пословника Дома народа Парламентарне Скупштине БиХ, достављамо Извјештај о раду за 2016.годину у даљњу процедуру с приједлогом за усвајање. Такође вам достављамо Оријентациони план рада за 2017.годину у складу са чланом 65. (2) Пословника Представничког дома и чланом 55. (2) Пословника Дома народа.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

др Никола Шпирин

Достављено:

- наслову
- а/а

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2-50-1-8-11-2/17
Sarajevo, 11.01.2017.

**IZVJEŠĆE O RADU
ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA
ZA NADZOR NAD RADOM OSABA
ZA 2016. GODINU**

Sarajevo, siječanj 2017.

SADRŽAJ:

1.	UVODNE NAPOMENE	3
2.	AKTIVNOSTI KOMISIJE U 2016. GODINI	3
	a. Zakonodavne aktivnosti	4
	b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata	6
	c. Nadzorne posjete i radni sastanci iz nadležnosti Komisije	8
2.1.	PRISUSTVO OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA	8
2.2.	STUDIJSKE POSJETE I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU	9
2.3.	SARADNJA SA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA	9
2.4.	MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI KOMISIJE	10
3.	REZIME	12

1. UVODNE NAPOMENE

Nadležnosti Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), utvrđene su u odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09), Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09), te poslovnica oba Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenih propisa, Povjerenstvo se rukovodi i vlastitim Poslovnikom i Pravilnikom o zaštiti tajnih podataka, te relevantnim propisima koje donosi Državni sigurnosni organ. Povjerenstvo u svome radu također nastoji uvažiti i principe sadržane u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenom dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj odbrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Također se u obzir uzimaju i obaveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obaveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, kao i Sporazum o povjerljivosti informacija potpisan između Bosne i Hercegovine i EU. Konačno, Povjerenstvo pri radu ima u vidu i obaveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila.

Povjerenstvo je u prethodnoj godini održalo šest radnih sjednica (zakonski „minimum“ su obavezne dvije), uspješno organizovala tri Javne tribine za akademsku zajednicu i obavilo četrdeset nadzornih posjeta i sastanaka na osnovu Zakona o zaštiti tajnih podataka i Zakona o OSA BiH.

Iz Izvješća se može zaključiti da je rad Povjerenstva bio intenzivan i da su uspješno implementirani mehanizmi i ovlasti koji su dati Povjerenstvu relevantnim zakonima.

3

2. AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2016. GODINI

Tokom izvještajnog perioda, tj. tokom 2016. godine, Povjerenstvo je realiziralo slijedeće aktivnosti:

Broj održanih sjednica	6
Broj radnih sastanaka / nadzor ZOZTP	40
Broj radnih sastanaka / nadzor Z OSA	4
Broj točaka dnevnog reda	34
Učešće na seminarima i konferencijama na poziv	2
Organizovane Javne tribine	3

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo:

Prijedlozi zakona	0
Izvješća i informacije	13
Odluke	0
Usvojeni zaključci	8
Ostali akti	7

Tokom izvještajnog perioda Povjerenstvo je u okviru svojih nadležnosti pratilo rad različitih tijela i institucija izvršne vlasti (OSABiH, DSO, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo odbrane, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH, itd.).

Nazočnost članova Povjerenstva sjednicama:

Član Povjerenstva:	Nazočnost:	Procenat nazočnosti:
Nikola Špirić	6	100 %
Bariša Čolak	6	100 %
Safet Softić	6	100 %
Sredoje Nović	6	100 %
Darko Babalj	4	66 %
Ljilja Zovko	6	100 %
Mirsad Mešić	5	83 %
Predrag Kožul	5	83 %
Fahrudin Radončić	2	33 %
Dorđo Krčmar	4	66 %
Sadik Ahmetović	5	83 %
Damir Bećirović	6	100 %

a. Zakonodavne aktivnosti

Zakoni koji su bili predviđeni za razmatranje u okvirima nadležnosti Povjerenstva (odnosno predlaganje izmjena i dopuna istih koje se tiču poslova i organa iz nadležnosti Povjerenstva) su slijedeći:

1. Zakon o OSABiH
2. Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
3. Zakon o reviziji institucija BiH,
4. Zakon o javnim nabavkama, te
5. Zakon o obrani BiH.

Što se tiče **Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH**, vršili smo redovan i veoma intenzivan nadzor nad njegovom primjenom, te je Povjerenstvo na svojoj 07. sjednici održanoj 27.04.2016.g usvojilo Godišnji plan nadzornih posjeta i o istom obavijestila Kolegije oba doma i DSO Ministarstvo sigurnosti radi pružanja stručne i tehničke podrške s obzirom da je Povjerenstvo na osnovu njihovog Godišnjeg izvješća o izvršenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka kod određenog broja institucija primjetilo izvjesnu stagnaciju ili nedostatke u provođenju predmetnog zakona. Članovi Povjerenstva su obavili sljedeće nadzorne posjete:

1. Predsjedništvo BiH
2. Ministarstvo sigurnosti
3. Ministarstvo odbrane
4. Ministarstvo finansija
5. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
6. Ministarstvo vanjskih poslova
7. Ministarstvo civilnih poslova
8. Ministarstvo pravde
9. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
10. Ministarstvo prometa i komunikacija
11. Generalno tajništvo Vijeća ministara
12. Izvršni obavještajni odbor
13. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela (DKPT)
14. Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)
15. Granična policija (GP)
16. Služba za poslove sa strancima (SPS)
17. Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja (AFIV)
18. Agencija za policijsku potporu (APP)
19. Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZLP)
20. Uprava za neizravno oporezivanje BiH (UIO)
21. Agencija za identifikaciju i razmjenu podataka (IDDEEA)
22. Služba za zajedničke poslove institucija BiH (SZZP)
23. Sud BiH
24. Tužilaštvo BiH
25. Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV)
26. Obavještajno-sigurnosna agencija BiH (OSABiH)
27. Državni sigurnosni organ (DSO)
28. MUP FBiH
29. MUP RS
30. Policija Brčko Distrikta BiH
31. MUP KS Sarajevo
32. MUP ZDK Zenica
33. MUP SBK Travnik
34. MUP BPK Goražde
35. MUP HNK Mostar

- 36. MUP ZHK Ljubuški
- 37. MUP K10 Livno
- 38. MUP PK Orašje
- 39. MUP USK Bihać
- 40. MUP TK Tuzla

ČLAN POVJERENSTVA:	Učestvovao u posjetama:
Nikola Špirić	20
Safet Softić	4
Bariša Čolak	15
Ljilja Zovko	10
Sredoje Nović	11
Predrag Kožul	10
Sadik Ahmetović	7
Mirsad Mešić	11
Đorđo Krčmar	1
Darko Babalj	1
Fahrudin Radončić	1
Damir Bećirović	15
UKUPNO POSJETA:	40

Povjerenstvo je u prosincu 2016. planiralo održati tematsku sjednicu iz oblasti primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka, ali budući da smo nadzorne aktivnosti zbog niza faktora uspjeli dovršiti tek sredinom prosinca, ova će sjednica ostati u planu za početak naredne godine. Ipak, bitno je istaći da je ovo prvi put da je Povjerenstvo u jednoj godini obišlo ovoliki broj institucija koje svakodnevno obrađuju tajne podatke, odnosno koje su „nulti“ prioriteti u smislu primjene ZOZTP. U svakom posjećenom organu smo pored vršenja funkcije nadzora, ponudili i našu stručnu pomoć, te smo uspostavili efikasnu i prohodnu komunikaciju između Povjerenstva, DSO i rukovodilaca posjećenih organa.

Kada je riječ o implementaciji ZOZTP u PSBiH, bitno je istaći da su uz stručnu podršku tajnika Povjerenstva (koji je ujedno i sigurnosni službenik PSBiH) članovi Zajedničkog kolegija usvojili tzv. „sigurnosni paket“, odnosno „Paket mjera i odluka bitnih za uspostavljanje i certifikaciju sigurnosnog područja Parlamentarne skupštine BiH i opću primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka od strane PSBiH“. Ovaj paket sadrži sljedeće akte:

1. Odluka o načinu upotrebe i pohrane ključeva sigurnosnih područja PSBiH
2. Odluka o određivanju sigurnosnih i administrativnih područja PSBiH
3. Sigurnosne operativne procedure (SecOPs)
4. Procedure za održavanje zatvorene sjednice doma na kojoj se razmatraju tajni podaci

5. Sigurnosni plan za postupanje s tajnim podacima koje štiti PSBiH
6. Pravilnik o zaštiti tajnih podataka u PSBiH

PSBiH je akreditovana za elektronsku razmjenu tajnih podataka do i uključujući stepen Interno. Sada je u planu nadogradnja tog stepena, u skladu sa finansijskim mogućnostima PSBiH.

Ured tajnika ZP OSA pored redovitih poslova iz nadležnosti Povjerenstva u izvještajnom periodu je obavljao i prijem, optremu i pohranu pošte sa oznakom tajnosti za cijelu PSBiH (sve njene članove, uposlenike, imenovane dužnosnike i radna tijela). Jednako tako, ovaj je Ured određen i kao organizaciona jedinica koja vrši unutrašnji nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka, te je u tom smislu provodio aktivnosti koje će detaljno opisati u svome izvještaju o radu.

Što se tiče **Zakona o obrani BiH**, Povjerenstvo je ocijenilo način na koji je radna skupina formirana od strane predstavnika Ministarstva obrane (a koja se bavila prijedlogom izmjena Zakona o obrani) tretirala jedan broj pitanja neprikladnim, odnosno ocijenjeno je da bi nastavak aktivnosti u tome smjeru mogao nepovoljno utjecati na primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka, Zakona o OSABiH, ali i odredbi Sigurnosnog sporazuma između BiH i NATO.

Što se tiče **Zakona o javnim nabavkama**, Povjerenstvo je upoznato sa problemima koji se javljaju zbog nemogućnosti da se u skladu sa postojećim zakonom organizuje i provede tzv. „sigurnosni tender“, odnosno da se provede i primijeni postupak tzv. „industrijske sigurnosne provjere“. Radi se o provjeri pravnih lica (preduzeća) prilikom javljanja na klasificirani tender, npr. za nabavku specijalne policijske opreme i slično. Sva potrebna zakonska određenja i definicije već postoje u Zakonu o zaštiti tajnih podataka, no Zakon o javnim nabavkama ne prepoznaje tu činjenicu. Najjednostavnije rješenje postojeće situacije bilo bi da se cijelo poglavlje o industrijskoj provjeri iz ZOZTP „premjesti“, odnosno ugradi u Zakon o javnim nabavkama. Trenutno je u fazi usvajanja Pravilnik o industrijskoj sigurnosti koji ima potencijal da konačno uredi sva neriješena pitanja. Povjerenstvo će budno pratiti status ovog dokumenta na Vijeću ministara.

Već smo ranije ustanovili problem odavanja tajnih podataka medijima i drugim neovlaštenim osobama, te ćemo ponovo aktualizirati činjenicu da je iz sadašnjeg **Kaznenog zakona BiH** izbrisan članak 225. koji je uređivao „Odavanje službene tajne“. Ovo će nam biti jedan od apsolutnih prioriteta u narednoj godini.

b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata

Kad je riječ o aktima koji nemaju zakonodavni karakter, Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo, usvojilo, primilo k znanju i po potrebi uputilo u dalju proceduru slijedeće akte:

1. Izvješće o radu Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2015. godinu;
2. Plan rada Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2016. godinu;
3. Godišnje izvješće o izvršenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka u 2015. godini.
4. Godišnje izvješće o izvršenoj reviziji u OSABiH za 2015. godinu
5. redovni polugodišnji Izvještaji Glavnog inspektora OSABiH o rješavanju priziva podnesenih protiv Agencije
6. Prijedlog proračuna i aneksa proračuna OSABiH za 2017. godinu
7. Izvješće o izdatim dozvolama za pristup tajnim podacima od strane Ministarstva sigurnosti BiH – DSO i Ministarstva odbrane
8. Izvješća i informacije OSABiH o konkretnim pojedinačnim pitanjima na koja je Povjerenstvo tražilo odgovor ili izjašnjenje ili koja joj je uputio Dom
9. predstavke koje se tiču rada OSABiH, upućene od strane različitih pravnih i fizičkih lica (građana, vladinih i nevladinih organizacija).
10. Priprema i realizacija terenskih nadzornih posjeta na osnovu ZOZTP i radno-konsultativnih sastanaka sa rukovodstvom OSA BiH
11. Priprema i realizacija aktivnosti članova Povjerenstva u BiH i u međunarodnim odnosima (Konferencije, radionice i okrugli stolovi)
12. Organizacija, u saradnji sa OSABiH i NUPI, tri Javne tribine za akademsku zajednicu u Banja Luci, Mostaru i Sarajevu

Planom rada Povjerenstva bilo je predviđeno i razmatranje Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH, koja je propisana u čl. 7. stav (1) alineja 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH. Kao i ranijih godina, ponovo smo suočeni sa zanemarivanjem ove obaveze, kako od strane Vijeća ministara koje je dužno da je pripremi, tako i od strane Predsjedništva BiH koje je dužno da je odobri i dostavi Parlamentu. U nemogućnosti da nakon brojnih pokušaja animiramo izvršnu vlast na blagovremenu pripremu ovog akta, trenutno razmatramo druge opcije (izmjene Zakona koje će ovo pitanje urediti na efikasniji način).

c. Nadzorne posjete i radni sastanci iz nadležnosti Povjerenstva

2.1. PRISUSTVO OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA, TRIBINAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA

Član Povjerenstva Bariša Čolak je bio domaćin u PSBiH polaznicima obuke „Sigurnosna politika BiH“ u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH i OSCE i predstavio nadležnosti i rad Povjerenstva te u razgovoru odgovarao na postavljena pitanja. U organizaciji Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) i Centra za sigurnosne studije (sarajevska NVO) u prosincu je održan okrugli

sto na temu „**Korišćenje posebnih istražnih metoda**“ kojem su nazočili članovi Ljilja Zovko, Predrag Kožul i Mirsad Mešić. Ostali učesnici uključivali su državne tužioce predvođene gđom. Dianom Kajmaković, tužioce sa entitetskog i kantonalnog nivoa, specijalne istražitelje SIPA-e i OSA-e, te predstavnike različitih agencija za sprovedbu zakona.

U organizaciji Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad Obavještajno – sigurnosnom agencijom (OSA) Bosne i Hercegovine održane su **tri javne tribine** za predstavnike akademske zajednice u BiH i to u Banja Luci (uvodničari Nikola Špirić i Sredoje Nović), Mostaru (uvodničari: Ljilja Zovko, Predrag Kožul i Damir Bećirović) i Sarajevu (Nikola Špirić, Ljilja Zovko, Mirsad Mešić, Damir Bećirović i Sredoje Nović). Posebno nas raduje ogroman odziv studenata, ali i profesora pa čak i dekana, na ove aktivnosti – samo na radionici u Sarajevu prisustvovalo je oko 500 studenata i oko 40 sveučilišnih profesora iz cijele BiH.

Na tribinama, čiji je cilj bio da se rad obavještajnog sektora približi građanima naše zemlje, posebno akademskoj zajednici kao najkvalitetnijem dijelu društva, profesori i studenti iz cijele države u razgovoru sa članovima Zajedničkog povjerenstva i pripadnicima OSABiH imali su priliku da iznesu svoje stavove o trenutnom stanju sigurnosnog sektora u BiH, kao i svoje sugestije za budući rad, strukturu i profiliranje službenika u obavještajnom sektoru.

Nakon prezentacija o nadležnostima i radu Zajedničkog povjerenstva i Agencije, studenti i profesori imali su jedinstvenu priliku da postave direktna pitanja kako Povjerenstvu, tako i službenicima OSABiH.

Ispunjenjem plana za održavanje tri javne tribine, zaključen je ciklus ovogodišnjih aktivnosti na otvaranju obavještajne zajednice prema građanima. Partneri Zajedničkom povjerenstvu na ovom projektu su bili OSABiH i norveški Vladin institut za međunarodne odnose NUPI.

ČLAN POVJERENSTVA:	Učešće na radionicama:
Nikola Špirić	2
Safet Softić	0
Bariša Čolak	1
Ljilja Zovko	3
Sredoje Nović	3
Predrag Kožul	2
Sadik Ahmetović	0
Mirsad Mešić	2
Đorđo Krčmar	0
Darko Babalj	0
Fahrudin Radončić	0
Damir Bećirović	2
UKUPNO RADIONICE/TRIBINE:	5

2.2. STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU

Povjerenstvo u izvještajnom periodu nije obavilo **nijednu** studijsku posjetu van granica BiH.

2.3 SURADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA

Člankom 19. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine utvrđeno je da Povjerenstvo vrši nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. Ova zakonska obaveza ispoštovana je u mjeri u kojoj je Povjerenstvo to bilo u mogućnosti učiniti te su organizirane **četiri terenske posjete** uredima OSA BiH u BiH. S obzirom na oznaku tajnosti ove aktivnosti neće biti detaljnije opisane u smislu sadržaja posjete, lokacije i nazočnosti.

Kao što je ranije navedeno, promjena u odnosu na ranije periode je da se Povjerenstvo aktivnije sastajalo sa drugim tijelima iz sigurnosnog sektora (osim OSA-e), te činjenica da je pojačana korespondencija Povjerenstva sa svim relevantnim institucijama BiH.

2.4 MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA

Povjerenstvo u izvještajnom **nije imalo** ni dolaznih ni odlaznih bilateralnih posjeta. Pri tome ističemo primjetno smanjen angažman međunarodne zajednice (u odnosu na ranije periode) u kontaktima sa Povjerenstvom. Podsjećanja radi, ranije su kontakti sa NATO Štabom, OSCE Misijom, DCAF-om, USAID-om, NUPI-jem i Veleposlanstvom SAD bili redovni i ovim kanalima se odvijao dobar dio procesa u međunarodnoj, ponekad čak i domaćoj, suradnji Povjerenstva (ove su institucije davale podršku za organiziranje seminara u BiH, studijske posjete van BiH, ekspertnu predavačku ili savjetodavnu podršku, i slično). Sada je obim ove podrške i, čini se, interesa međunarodne zajednice uopće, uveliko smanjen, ali želimo istaći da to ne smatramo značajnijim problemom. Štoviše, sa jedne strane smo sami inicirali dovođenje međunarodnog upliva u rad Povjerenstva u zakonske okvire, u čemu smo i u uspjeli (ranije su svakoj sjednici Povjerenstva nazočili neki ili svi od navedenih stranih organizacija), a sa druge strane, kad je riječ o programima obuke (seminarima i slično), Povjerenstvo je i ovdje samo zauzelo stav da insistira da se sve vrste edukacije obavljaju u BiH, i sa što je moguće manje putnih troškova, noćenja, dnevnica, i slično. Ističemo da smo se ovog stava dosljedno držali još od mandata prošlog predsjedatelja, koji je uveo ovaj trend u radu Povjerenstva. Svi članovi tada su jednoglasno podržali njegov prijedlog, i tog se stava držimo i dalje.

3. REZIME

Analizom pobrojanih aktivnosti može se zaključiti da je Povjerenstvo tokom 2016. godine radila izuzetno pojačanim intenzitetom.

Povjerenstvo je od svoga formiranja do danas konstantno nastojalo unaprijediti vlastite kapacitete i obaviještenost, kako bi kvalitetnije doprinijelo poštivanju i primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju efikasnog nadzora nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH i drugim tijelima koja nam spadaju u nadležnost. Smatramo da smo ovaj cilj ostvarili.

Kao i dosad, posvetili smo jedan dio vremena upoznavanju sa principima Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (CFSP), odnosno Zajedničke obrambene i sigurnosne politike (CSDP). Jednako tako, imali smo u vidu i obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, te različite obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, itd.).

Ova smo pitanja razmotrili posebno u polju balansa između zaštite osobnih podataka i individualnih sloboda, naspram potreba za zaštitom tajnih podataka, te u pitanjima koja su u određenim momentima rada Povjerenstva bila aktuelna, poput načina na koji je riješeno pitanje sigurnosnih provjera za radnike pravosuđa u zemljama EU, koje nam je bilo potrebno pri razmatranju posljednjeg prijedloga za izmjene domaćeg Zakona o zaštiti tajnih podataka.

U nastavku su navedena pitanja koja su bila predmet pažnje Povjerenstva, a koja još nisu riješena:

1. Potpuna primjena i poštivanje odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

- a. neadekvatna sistematizacija radnih mjesta unutar Ministarstva sigurnosti (u Državnom sigurnosnom organu/DSO) i Ministarstvu odbrane (u Sektoru za obavještajno-sigurnosne poslove). Sistematizacije moraju uvažavati odredbe ZOZTP i relevantne direktive NATO-a i Odluke Vijeća Evrope. U Ministarstvu odbrane kao problem je konstatovano i nedonošenje Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda.
- b. neadekvatno formulisanje inspekcijskog nadzora koji provodi DSO
- c. nejasnoće, kontradikcije i nedorečenosti u jednom broju zakona i podzakonskih akata, prije svega kad je riječ o Zakonu o reviziji u institucijama BiH i članku 9. Zakona o obrani BiH.
- d. neunificirane prakse u radu različitih državnih organa, kad je riječ o rukovanju tajnim podacima i razmjeni ili dostavljanju istih, i neadekvatno poštivanje zakonskih odredbi u smislu definisanja sigurnosnih područja, rezervnih lokacija, postupaka za uništavanje tajnih podataka i drugih sigurnosnih procedura.

- e. nedostaci u jedinstvenom pristupu i poštivanju odredbi o fizičkoj i informatičkoj zaštiti podataka i lokacija, prije svega u podregistrima, koji još uvijek čekaju na certifikaciju od strane DSO.
- f. sporo ili nepotpuno ispunjavanje obaveza koje za BiH proizilaze iz MAP-a i IPAP-a, što koči ili onemogućava dalji napredak BiH u smislu njenih NATO aspiracija.
- g. brisanje članka 225. iz Kaznenog zakona BiH.

Povjerenstvo će u narednom periodu putem nadzornih i radnih posjeta nastojati da u direktnom kontaktu sa rukovodiocima i ovlaštenim predstavnicima organa izvršne vlasti u BiH, iste animira na efikasniju primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Isto vrijedi i za PSBiH (potrebno je osigurati adekvatno zaštićene prostorije za rad ove i drugih povjerenstava koje održavaju povjerljive sjednice, i sl.)

Povjerenstvo je ustanovilo da je stepen primjene ZOZTP u organima javne uprave u BiH, iako nepotpun, ipak zadovoljavajući. S tim u vezi Povjerenstvo će nastaviti pružanje podrške Državnom sigurnosnom organu i svim drugim tijelima kojima Povjerenstvo u okviru svojih nadležnosti može pomoći u ostvarivanju ovog cilja.

2. Puni demokratski parlamentarni nadzor nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH. U svrhu realizacije ovog cilja održavali smo stalan kontakt sa rukovodstvom OSABiH, te se na druge načine obavještavali o potencijalnim ili aktualnim problemima u njihovom radu i načinima na koje Povjerenstvo može utjecati na otklanjanje ustanovljenih problema. Podržali smo određene projekte kapitalnih ulaganja koje je predložila OSA, a čiji je cilj bio smanjivanje troškova najma jednog broja prostorija i logistički problemi koji se pritom javljaju iz ugla zaštite tajnih podataka u «tuđim» prostorijama. Preostali krupni problemi kojima ćemo u daljem periodu posvetiti detaljnu pažnju su:

- a. kašnjenje u dostavljanju zakonom propisanih materijala na razmatranje Povjerenstvu, posebno kad je riječ o materijalima koje dostavljaju Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara. Ova kašnjenja uzrokuju ozbiljne posljedice na rad OSABiH, koja je prinuđena u nedostatku Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH raditi na osnovu prošlogodišnjih ili čak starijih Platformi, što njen rad čini u najboljem slučaju, polulegalnim.
- b. Odavanje tajnih podataka medijima i drugim neovlaštenim osobama

Povjerenstvo je u cilju otklanjanja gornjih nedostataka poduzela jedan broj aktivnosti, uključujući analizu načina na koji su ova pitanja riješena u drugim zemljama, i održavanje jednog broja radno-konsultativnih sastanaka sa tijelima uključenim u određene procese od interesa za Povjerenstva.

Nastavak aktivnosti podrazumijevat će pristupanje izmjenama zakona za koje je Povjerenstvo utvrdilo da unose zabunu u procesu međuagencijske saradnje.

Povjerenstvo će i u narednom periodu nastojati da aktivno doprinese punoj sprovedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju pune demokratske kontrole nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, te blagovremeno vršiti i druge zadatke iz svoje nadležnosti.

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

dr Nikola Špirić